

ACKORDSCENTRALEN NYHETER

Prenumerera!

ACKORDSCENTRALEN
NYHETER
DIREKT I DIN MAIL

Maila till

acnyheter@ackordscentralen.se

STIFTELSEN
ACKORDSCENTRALENS DAG
12 APRIL
– NU ÄR DET DAGS IGEN!

REDOVISNINGS- OCH
REVISIONSBRANSCHEN
RUSTAR FÖR FRAMTIDEN
BENGT SKOUGH, FAR

ONÖDIGA RÄTTSPROCESSER
EFTER SKATTEVERKETS BESLUT

“Checklistan” För att undvika konkurs

Peter Norman har ett gediget förflutet i finansbranschen. Han har också suttit i regeringen, nu är han styrelseproffs på väg in i Swedbanks styrelse. Som tidigare ordförande i Carnegie har han formulerat en checklista för hur man undviker en konkurs.

Antalet konkurser fortsätter ligga på en låg nivå

Totalt var det bara 390 aktiebolagskonkurser i landet under februari månad. Vi får gå tillbaka till åren 2005 - 2008 för att hitta lika låga nivåer under en februari månad.

Även om svenska företag går bra så finns det faktorer i vår omvärld som skapar problemkrediter. Först var det järnmalmspriset som föll från 180 dollar per ton till 40 dollar per ton, vilket påverkade Sverige. Två svenska järnmalmsgruvor, Northland och Dannemora, försattes i konkurs. Flera underleverantörer tvingades då också i rekonstruktion eller konkurs. Verksamheten i Dannemora är avvecklad och sannolikheten att gruvdriften återupptas där är liten. Det framstår inte heller som sannolikt att gruvverksamheten i Northland kommer återupptas inom överskådlig tid. Det kostar helt enkelt mer att ta upp malmen ur backen än vad kunderna är beredda att betala för den.

Samma öde har nu drabbat oljebranschen. År 2008 kostade oljan som mest 133 dollar per fat. Nu är det nere på 33 dollar per fat. Även för många oljebolag kostar det nu mer att ta upp oljan än vad det går att sälja den för. Gruvverksamhet och olja har det gemensamt att finansiering av verksamheter nas aktörer många gånger skett på obligationsmarkanden. Fonder som köpt obligationer i råvarusektorn under de senaste åren har förlorat mycket pengar. Därför är det nu också tufft för många företag att låna upp pengar på obligationsmarknaden även om marknadens

aktörer tror att botten är nådd och ser en försiktig vändning.

I Sverige har vi ingen olja men vi har energibolag som har det tungt. Flera vindkraftsbolag har gått samma öde till mötes som gruvor och oljebolag. Många vindkraftverk byggdes på en helt annan kalkyl än vad som gäller med dagens energipriser.

Den digitala revolutionen fortsätter att förändra och konkurrensutsätta etablerade branscher. Nu senast taxibranschen och budbilsbranschen genom "Uber" som växer sig allt starkare i Sverige. Vi får se hur detta påverkar taxinäringen inom närmaste åren, sannolikt kommer stora förändringar att ske. Några aktörer slås säkerligen ut samtidigt som nya växer fram.

Men som en bankman uttalade sig som arbetar med problemkrediter; "Nio av tio bolag som får problem hänför sig till dålig ledning och inte till yttre faktorer." Utbildning av styrelser och Vd:ar torde därför vara det bästa receptet för att fortsatt hålla nere konkurserna på en låg nivå. Ett arbete som vår nationella partner, StyrelseAkademien, som nu fyller 25 år framgångsrikt drivit under alla år. Utbildning av styrelseledamöter inför styrelsearbete för bolag i kris är ett område som Stiftelsen Ackordscentralen prioriterar och kommer arbeta alltmer med under kommande år.

MIKAEL KUBU

Redaktion

Hans Öden
hans.oden@ackordscentralen.se
Sven Lundberg
sven@lundbergstockholm.se

Produktion

www.lundbergstockholm.se

Text

Willy Silberstein
Gunnar Ljunggren
Lotta Hovhammar
Sven Lundberg

Layout

Tiina Kinnunen

Foto

Oskar Kullander
Anton Enerlöv
Lieselotte Van Der Meijs
Alexander Mahmoud / TT

Ansvarig utgivare

Hans Öden

Tryck

Lenanders Grafiska

Ackordscentralen har sedan 1857 återskapat värden i företag med ekonomiska problem och är en av Sveriges äldsta näringslivsorganisationer. Idag intar vi en ledande position inom vårt verksamhetsområde.

Verksamheten bedrivs från våra kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås, Umeå, Lund och Kristianstad.

Vår ägare är den oberoende Stiftelsen Ackordscentralen.

 A photograph of Peter Norman, a middle-aged man with thinning hair, wearing a pink button-down shirt and a dark grey blazer. He is standing on the deck of a boat, looking slightly to the right. The background shows a body of water and a white boat structure under a blue sky with light clouds.

”Checklistan” För att undvika konkurs

Peter Norman har ett gediget förflutet i finansbranschen. Han har också suttit i regeringen, nu är han styrelseproffs på väg in i Swedbanks styrelse. Som tidigare ordförande i Carnegie har han också erfarenhet från hur man hanterar ett finansbolag för att undvika konkurs.

”Så här efteråt kan jag faktiskt skönja en checklista som vi gick igenom för att rädda Carnegie”, säger Peter Norman.

GUNNAR LJUNGGREN

Den 10 november 2008 så drog Finansinspektionen in tillståndet för Carnegie att bedriva bankverksamhet. Bakom beslutet låg bristande regelkontroll, och utlåningen till en man. Han var kung av Jämtland, finansman, operaälskare och tidningsägare. Maths O Sundqvist. Hösten 2007 beräknades Maths O Sundqvist förmögenhet till nästan 7,8 miljarder. Men under hösten 2008 vände allt. Marknaden för subprimelån i USA rasar sedan det visat sig att säkerheterna för lånen inte var så säkra. Lehman Brothers kraschar i spåren på subprimelånekrisen, Island och andra banker dras med i fallet. Det finan-

siella systemet är satt under enorm press. Börserna faller, i Stockholm föll börsen med 35 procent från maj till november 2008. Till slut leder det till Maths O Sundqvist fall. Och det leder i sin tur till Carnegies fall, för tillgångarna i Maths O Sundqvist imperium rasar i värde och Carnegie är en stor långgivare. Carnegie har lånat ut en miljard till Maths O Sundqvist. Omfattningen på det lånet strider inte bara mot Carnegies eget regelverk utan också mot Finansinspektionens regelverk. Det var ett av skälen till varför Carnegie blev av med sitt banktillstånd. ”Det som drev fram det här i Carnegie var dels ett kulturproblem

och ersättningssystemen. Jakten på affärer som ledde till intäkter ledde till att affärerna gick före kontrollerna. När internrevisorn ringde för att kontrollera att allt sköttes enligt regelverket så brydde man sig inte”, säger Peter Norman.

Carnegie hade dessutom fått en bot på 50 Mkr av Finansinspektionen ett par år tidigare, för just dålig ordning. Det fanns ett regelverk i böckerna hos Carnegie, men man följde inte regelverket.

Utan banktillstånd återstod egentligen bara konkurs. Så samma datum som Finansinspektionen drog in Banktillståndet för Carnegie så tog statliga ►

- ▶ Riksgälden med Bo Lundgren i spetsen över Carnegie. Då tog Peter Norman över som ordförande i Carnegie. "Då var allting bråttom men så här efteråt kan jag konstatera att det vi gjorde faktiskt blev en checklista" säger Peter Norman.

HQ Bank

Peter Norman har inte haft någon position som ansvarig i HQ Banks fall. Där handlar nu stämningarna mot nyckelpersoner i HQ AB och HQ Bank, bland annat om att man ska ha redovisat ett felaktigt resultat för tradingverksamheten i HQ Bank. Peter Norman vill inte peka ut HQ Bank, men han menar att, "Generellt så tycker jag att man ska anlita en extern konsult som pekar ut vilka som är ansvariga, vilket vi gjorde i Carnegie."

Numera har Carnegie tagit över HQ. Men aktieägarna i HQ anser att de

ansvariga borde betala skadestånd till aktieägarna. 2,2 miljarder är den summa som styrelsen riskerar att stämmas för.

Kritisk mot revisorer

Peter Norman är mycket kritisk till de externa revisorer som granskat Carnegie och HQ.

"De är avlönade av dem som de ska granska. Dessutom säljer de extra tjänster till bolagen de granskar." Han är inte emot skärpta regler för revisorerna. Förslaget till vilka revisorer ett företag ska använda borde kanske tas fram av en av bolagstämman tillsatt oberoende valberedning.

"Det är absolut en möjlighet."

Skattebetalarna går fria

Än så länge har inte skattebetalarna drabbats av det som hänt i Carnegie och HQ Bank. Numera kan staten ta över finansiella bolag som riskerar

konkurs. Då drabbar inte krascherna skattebetalarna. Det drabbar aktieägarna.

"Det är aktieägarna som ska betala notan om bolaget går omkull. Staten ska ju bara gå in under en övergångsperiod", säger Peter Norman som dock är orolig för Sveriges stora banksektor.

Höj kapitaltäckningskravet

"För vårt lands storlek har vi en unikt stor banksektor i Sverige. Det gör oss känsliga för svängningar", säger Peter Norman som var en av dem som drev igenom högre kapitaltäckningskrav i bankerna 2011. Då var bankerna kritiska. De menade att svenska banker fick ett sämre konkurrensläge jämfört med utländska banker.

2011 började de nya kraven gälla (och höjdes ytterligare 1 januari 2014). 2014 var det mest vinstrika året för bankerna någonsin, det året slogs

”Då var allting bråttom men så här efteråt kan jag konstatera att det vi gjorde faktiskt blev en checklista”

PETER NORMAN

bara av 2015 då bankerna gjorde ännu större vinster.

”Jag tror att bankerna drog fördel av de högre kapitaltäckningskraven. De betraktades som mer solida vid stora internationella affärer. Nu tycker Peter Norman att regeringen borde ta ett steg till.

”Kapitaltäckningskraven borde höjas ytterligare, det behövs för att aktieägarna i bankerna ska kunna klara av riskabla svängningar i den finansiella sektorn i Sverige.”

Nu är han på väg in som ny styrelseledamot i styrelsen för Swedbank...

CHECKLISTAN

1. Tillsammans med Bo Lundgren och Mats Odell rekryterade Peter Norman fem personer till styrelsen.
”Det var en liten styrelse med dedikerade personer som ibland faktiskt hade möten varje dag”, säger Peter Norman som också hade kontinuerlig kontakt med Finansinspektionen.
2. Det viktigaste var att försöka få personalen att stanna kvar. I en verksamhet som den här, är personalen nästan den enda tillgången. Det var en sak att övertyga personalen om att Carnegie nu återigen stod på fast mark, för att få personalen att stanna kvar. Men de måste också vara med på de nya reglerna. Nu var Carnegie statligt, då erbjuds inga rörliga ersättningar. Och rörliga ersättningar är ett branschfenomen.
”Men vi motiverade det med att vi bara skulle vara kvar som ägare under en kort tid, sedan skulle Carnegie säljas till en privat ägare och då försvinner kravet på att rörliga ersättningar inte får betalas ut.”
3. Alla regler stramades upp. En ny chef tillsattes för internkontrollen. Den nya chefen placerades i ledningsgruppen.
4. Peter Norman satt en gång i veckan på Finansinspektionen för att visa att kontrollsystemen fungerade.
5. Ett tiotal anställda hade redan tvingats avgå och ytterligare en handfull sparkades av dem som ansvarat för det som hänt i Carnegie.
6. Carnegies VD Michael Ericson fick stanna kvar.
”Jag gjorde en lång intervju med honom där han berättade sin historia. Han hade ju bara varit en kort tid på Carnegie och hans roll i det hela var marginell”, säger Peter Norman.
7. Peter Norman beställde en extern konsultrapport som pekade ut dem som varit ansvariga för det som skett i Carnegie.

PETER NORMAN ÄR AKTUELL SOM DELTAGARE I DEBATTEN PÅ STIFTELSEN ACKORDSCENTRALENS DAG DEN 12 APRIL.

SNART ÄR DET DAGS IGEN.

Den 12 april genomförs Stiftelsen Ackordscentralens dag i Stockholm

“Vi vill uppmärksamma frågor runt obestånd, det behövs mer debatt”, säger Peter Lindblad, som är ordförande för Stiftelsen Ackordscentralen.

WILLY SILBERSTEIN

Det här är andra gången som Stiftelsen Ackordscentralens dag genomförs, förra gången var för ungefär två år sedan.

Varför en repris, Peter Lindblad?

– Det var väldigt lyckat förra gången, bra uppslutning, bra diskussioner och många som i efterhand sade att det varit en lyckad dag. Det är klart att vi då vill göra om det.

Vad är egentligen tanken med dagen?

– Vi vill samla personer som jobbar med obestånd och frågor runt hur man får företag att utvecklas. Sedan ska vi inte sticka under stol med att det också handlar om att göra Ackordscentralen mer känd i vidare kretsar, även om det inte är huvudsyftet.

Årets tema handlar ju mycket om att blicka framåt och signalera att obestånd inte behöver vara spiken i kistan för fortsatt arbete. Varför valde ni detta tema?

– När man pratar om obestånd blir det nästan alltid något negativt. I Sverige finns en tendens att se en konkurs som en total återvändsgränd, som slutet för verksamhet i näringslivet. Vi vill få fler att ha ett annat synsätt.

Men är inte konkurs något väldigt allvarligt, något man ska undvika in i det sista?

– Om inte någon vågar ta risker har vi stora problem i det svenska samhället.

Det är idag för mycket jakt på någon skyldig till en konkurs eller ett misslyckande. Rekonstruktion borde vara ett mer naturligt inslag i affärslivet. Fler borde försöka, självklart med så realistiska analyser som möjligt.

– Sverige mår bra om fler försöker ta fram nya produkter, eller hitta nya marknader. Men – då är det självklart viktigt att det finns bra, effektiva sätt att också hantera en situation där de som satsar misslyckas. Ackordscentralens roll är just att se till att de som ställt upp med finansiering eller som leverantörer inte drabbas mer än nödvändigt.

Du har en del tankar runt rejting-företag och konkurser. Utveckla.

– Rejting-företagen gör inte fel som noterar konkurser, men ibland får det för stor betydelse om de pekar ut att någon varit med om en konkurs eller obestånd. Många läser detta slaviskt och tolkar ett namn i en förteckning som en dom att han eller hon inte är att lita på. Man måste känna till mer om bakgrunden för att kunna säga något om personen.

Hur illa är det idag?

– Vi har en hel del kvar att göra. Fortfarande anser alltför många att om en person suttit i styrelsen för ett företag som gått i konkurs så är han eller hon förbrukad. Det är ju självklart fel. Tvärtom kan det ofta handla om stora insatser när personer i till exempel styrelsen tar ansvar vid

problem. Alltför ofta ser vi hur personer lämnar, det är ju många gånger lika illa som när besättningen överger ett sjunkande fartyg. Det är ju just då som kompetens är så viktigt.

Snart säger du att i USA är det en merit att ha varit med om en konkurs?

– Haha, ja, det ligger faktiskt en hel del i påståendet. Man lär sig väldigt mycket och visar också ofta att man är redo att ta ansvar. I USA har man en mer avspänd bild av obestånd. Att ta risker är att ibland misslyckas, det vet man i USA.

ERIK HELLSTRÖM

Onödiga rättsprocesser efter Skatteverkets beslut

Det låter som manna från himlen för tryckerierna, EU domstolens beslut att Skatteverket måste betala tillbaka 3 miljarder i moms.

Och Skatteverket betalade ut pengarna. Men Skatteverket ska ha tillbaka pengarna igen. Från ett annat håll. Nu väntar ett antal processer i en onödig rundgång. "Även om Skatteverket formellt sett handlagt detta på ett korrekt sätt kan man tycka att regleringen uppvisar en stelbenthet", säger Erik Hellström på Ackordscentralen.

Det är en lång, och, komplicerad historia. Tidigare har det varit så att tryckerierna har betalat 25 procents moms för tryckning. Pengarna har gått till Skatteverket. När tryckerierna sedan levererat sina färdigtryckta alster till förlagen så har de lagt på de 25 procenten i moms på fakturan. Förlagen i sin tur har bara lagt på 6 procent i moms när de sålt sina tryckta alster till kunderna. Så långt inga problem. Så är regelverket och så har det fungerat länge.

Så kom då EU domstolens dom i februari 2010. Domen slog fast att tryckerierna bara skulle betala 6 procent i moms. Efter det satte karusellen igång. Skatteverket betalade ut 3 miljarder till tryckerierna i momsåterbäring.

"Allt hade varit mycket enklare om Skatteverket hade kunnat hålla kvar pengarna. Momsen ska ju ändå tillbaka till Skatteverket", säger Erik Hellström.

"Vi såg ingen rättslig möjlighet att säga nej till tryckeriernas krav. Vid den tidpunkten fanns det en lucka i lagen", säger Christian Zeman, rättslig expert på Skatteverket som konstaterar att då började röran.

"Enligt Skatteverkets direktiv så skulle dessutom tryckerierna intäktsföra momspengarna.", säger Erik Hellström.

"Ja, om vi betalar ut pengarna så

måste de intäktsföras av tryckerierna", säger Christian Zeman.

Tryckeribranschen har under en lång tid levt under hård kostnadspress. Utländska aktörer med lägre personalkostnader har kunnat göra jobben billigare.

"Det har lett till att tryckerier har försatts i konkurs. Det senaste stora exemplet är ju Sörmlands Grafiska och Sörmlands Printing", säger Erik Hellström.

Och Sörmlands Grafiska fick sina historiska momspengar, för det var ju tidigare inbetald moms man fick igen. De intäktsförde pengarna, och nu är bolaget försatt i konkurs.

Egentligen skulle det bara drabba Skatteverket och Sörmlands grafiska. Men här kommer komplexiteten i ärendet in. De som Sörmlands Grafiska tryckte sina alster åt, förlagen, hade ju dragit av 25 procents moms från Sörmlands Grafiska faktura. Men tryckeriernas kunder, förlagen, skulle ju bara ha dragit av 6 procent enligt EU-domen. Vad händer då, jo Skatteverket vill ha skillnaden mellan 25 procents och 6 procents moms, 19 procent av förlagen. Det krävde Skatteverket av förlagen. Förlagen hade ju inte gjort något fel. Men Skatteverket ansåg att förlagen skulle kräva pengarna av tryckerierna. Så var rundgången igång.

"Objektivt sett så skulle Skatteverket

naturligtvis haft möjligheten att hålla inne pengarna, om man ser till helheten", säger Erik Hellström som menar att momsens är ju ingen kostnad eller intäkt, den ska bara in till Skatteverket.

"Vi såg helheten, men det fanns ingen möjlighet att neka tryckerierna. Jag tror dessutom att alla förstod att det hela uppstått på grund av en lucka i lagen", säger Christian Zeman.

Sedan dök nästa fråga upp. Kunde förlagen kräva tryckerierna på de momspengar som tryckerierna fått, men som nu förlagen måste betala. Det krävdes ett beslut av Högsta domstolen för att komma dit. Och beslutet sa, ja det kan förlagen göra.

"Förenklat så måste kunderna nu uttömma sina möjligheter att återfå den överskjutande momsens från tryckerierna för att undvika betalningsskyldighet i sin tur", säger Erik Hellström.

"Ja det måste de göra. Förlagen måste gå via inkasso, betalningsföreläggande och ytterst till domstol", säger Christian Zeman. Erik Hellström räknar nu med ett antal processer för att förlagen ska kunna bevisa att de inte får tillbaka några pengar att betala till Skatteverket.

"Många helt oskyldiga förlag kommer att drabbas av kostnader i de här processerna", säger Erik Hellström.

Redovisnings- och revisions- branschen rustar för framtiden

Realtidsrapportering och automatisering är bara några av de framtidsutmaningar som redovisnings- och revisionsbranschen står inför. Även förväntningar på ökad proaktivitet och innovation gör att branschens tjänster snabbt måste förändras för att vara relevanta för kunderna.

BENGT SKOUGH, FAR

En bransch som spanar in i framtiden är steget före och kan undvika fallgropar och lättare ta tillvara på alla möjligheter som ryms i förändring.

Redan 2012 gav FAR - branschorganisationen för redovisningskonsulter, revisorer och rådgivare konsultföretaget Kairos Future i uppdrag att producera en framtidsrapport. I rapporten presenterades några branschtrender, bland annat att rådgivning och nya

tjänster växer samtidigt som branschens attraktionskraft utmanas och många av branschens traditionella tjänster automatiseras.

Rådgivning

Bengt Skough arbetar som expert och medlemsrådgivare på FAR, och har länge jobbat med branschens framtidsfrågor. När han tittar i sin kristallkula ser han många möjligheter. Han

menar att det som händer i framtiden beror på branschens innovations- och omställningstakt.

”I Finland har man kommit längre i processen än vad vi gjort i Sverige. Där kan man se att 30 procent av arbetstillfällena kan vara på väg att försvinna”, säger Bengt Skough.

”Hade de inte utvecklat sin verksamhet med nya rådgivningsfunktioner hade vartannat jobb varit i färd-

zonen. Och drivkraften bakom det hela är som vanligt högre effektivitet och därmed besparingar. Det är samma drivkrafter som gäller för alla andra företag som påverkas av digitaliseringen”.

Efter drygt 35 år i samma bransch har Bengt Skough som uppgift att titta framåt. Det är också vad branschen måste ägna sig åt om man ska klara de nya villkor som kommer ställas på redovisningskonsulter och revisorer.

”Vi kan inte längre bara titta bakåt. Den rådgivande verksamheten måste utvecklas. Vi måste kunna visa att man kan dra slutsatser av bokföringen och rapporterna som man sammanställer för uppdragsgivarna”, säger Bengt Skough.

Stort förtroende

Under hösten 2015 genomförde analys- och konsultföretaget Aalunds en undersökning bland cirka 1000 kunder till branschen för att ta reda på vad de anser om sina redovisningskonsulter och revisorer. I svaren på enkäten kan man se att kunderna har stort förtroende för att FARs medlemmar kan sina arbetsuppgifter. Förtroendet är dock lågt när det gäller proaktivitet i rådgivningen, innovation och nyskapande. Kunderna har också

lågt förtroende för prissättningen av tjänsterna.

”Det är den rådgivande verksamheten som måste förändras. Vår bransch kan mycket, och vi måste använda kunskapen på ett sätt som ger uppdragsgivaren mervärde. Då löser vi också det låga förtroendet vad gäller prissättningen, kunderna får helt enkelt mer för pengarna”, säger Bengt Skough.

Automatisering

Många branscher är på väg in i en dramatisk förändring. Det gäller alltså inte bara den här branschen. Av drygt 100 yrken som Stefan Fölster undersökt i en rapport för Stiftelsen för Strategisk Forskning är bokförings- och redovisningsassistenter den näst mest hotade. Och det finns ganska enkla skäl till varför det är så, det är nämligen lätt att digitalisera processer inom redovisning. Och hur kommer det att se ut efter omställningen? Ja, det är Bengt Skough helt på det klara med. Standardiserade fakturor går direkt in i bokföringssystem som automatiskt bokför dem på rätt sätt. Det är kodat på fakturorna enligt ett enhetligt system. Till och med när företagaren handlar i en affär ska han eller hon kunna få kvittot på mejl, och kunna föra över det direkt till bokföringssystemet.

Helautomatiskt, inga papper, inga händer som gör jobbet.

”Ingen kommer att behöva sitta med handpåläggning. I framtiden blir vårt jobb att dra slutsatser av transaktionsvolymerna, inte att producera dem”, säger Bengt Skough.

På FAR hoppas man att vidare utbildning och auktorisationen av redovisningskonsulterna ska leda till att redovisningskonsulterna ska kunna utveckla en mer framtidsinriktad konsultverksamhet.

Revisorn blir bredare

Men även revisorerna är utmanade av framtiden. Idag väljer många företag att starta utan revisor, trots den trygghet och det förtroende som revisorn skapar i samband med exempelvis finansiering. Revisorns kompetens kommer väl till pass på många områden. Ett allt viktigare område är hållbarhet och även där kan revisorns kvalitetsstämpel komma att efterfrågas i större utsträckning. Revisorns metodik kan också användas för att säkerställa kvalitet inom exempelvis välfärdssektorn. Potentialen är med andra ord stor.

FARs framtidsstudie beskriver även stora samhällsförändringar som globalisering och digitalisering.

”Stora företag har ofta egen kompetens på de här områdena medan de små behöver mycket stöd. Revisorer och redovisningskonsulter som ligger i framkant är då det bästa stödet. När de dessutom samverkar blir det optimalt för kunden”, säger Bengt Skough.

Modernisering av bokföringslagen

I slutet på förra året skickade FAR en formell begäran till justitiedepartementet om en översyn av bokföringslagen. Skälet var behovet att modernisera och förenkla för företagen, bland annat vad gäller kontanthantering, reglerna om årsbokslut och arkivering.

”Jag hoppas att Sverige tar ett steg till och inför krav på en helt digitaliserad process för inlämning av årsredovisningar till Bolagsverket. Det skulle spara ytterligare pengar för företagen liksom för det allmänna och miljön”, säger Bengt Skough.

FAR

FAR var under lång tid en förkortning för Föreningen Auktoriserade Revisorer. Nu är emellertid många redovisningskonsulter och skatterådgivare medlemmar i FAR. Och 2006 slogs FAR och SRS, Svenska Revisorssamfundet ihop. Nu heter branschorganisationen kort och gott FAR, som alltså inte är någon förkortning.

Enligt FARs senaste årsredovisningen har branschorganisationen 5 518 medlemmar, varav 2 518 var auktoriserade revisorer, 580 var godkända revisorer, 1 787 var auktoriserade redovisningskonsulter och 458 var rådgivare, främst skatterådgivare. 47 procent av medlemmarna är kvinnor.

FARs helägda dotterbolag FAR AB arrangerar utbildningar, ger ut böcker, tidningar och digitala produkter.

Borgensmans eventuella fordran i konkurs

ACKORDSCENTRALEN MARS 2016, ENAR FOLKESSON

Under senare tid har jag uppmärksammat att borgensmäns fordringsanspråk i konkurser har hanterats på olika sätt av konkursförvaltare. Även i underrättspraxis har det förekommit divergerande domar. Av allt att döma råder det vissa oklarheter varför jag här skall göra ett försök till klargörande inlägg.

ATT EN BORGENSMAN har en så kallad suspensivt villkorad fordran redan innan infriandet av borgensansvaret, och därmed kan få en gäldenär försatt i konkurs, framgår av ett rättsfall från 1969, NJA 1969 sid 338. Ett problem som uppstår med att betrakta fordringen som suspensivt villkorad blir emellertid att det inte är fordringen som sådan som är villkorad. Det är istället ovisst vem som kommer att kunna göra fordringen gällande. Därför har jag som rubrik på denna artikel valt att använda termen eventuell fordran. Ett borgensansvar kan se ut på många olika sätt. Det kan även finnas flera borgensmän för samma huvudförpliktelse. Det finns olika typer av borgen och en borgen kan ha vissa begränsningar, exempelvis vara maximerad till visst belopp. En borgen är accessorisk till huvudförpliktelsen mellan "huvudborgenären" och "huvudgäldenären", vilket innebär att en borgen är helt avhängig av huvudfordringens bestånd. När borgensmannen infriar sin borgen övertar borgensmannen fordringen mot gäldenären. Det blir med andra ord ett renodlat borgenärsbyte. Från gäldenärsperspektiv är det hela

tiden fråga om samma skuld och enda skillnaden blir en förändring av vem som är legitimerad borgenär. Oklarheter kan uppstå då borgensmän endast delvis infriar en huvudförpliktelse. Har gäldenären då fortfarande endast en skuld eller blir skulden uppdelad mellan två eller flera borgenärer?

FORTSÄTTNINGSVIS UTGÅR JAG ifrån att det är huvudgäldenären som är försatt i konkurs och att det är fråga om ett primärt borgensansvar, det vill säga en proprieborgen. Om gäldenärens skuld har blivit infriad innan konkursutbrottet av borgensmannen anser jag det vara denne som är rätt borgenär i konkursen. Har huvudförpliktelsen endast delvis blivit infriad vill jag använda den så kallade frysningsprincipen och dela upp huvudfordringen mellan borgensmannens regressfordran och huvudmannens restfordran. Detta anser jag bäst överensstämma med exekutionsrättsliga principer. Om en konkurs blir avslutad och borgensmannen då ännu inte infriat sin borgen kan man inte beakta dennes eventuella framtida fordran så som suspensivt villkorad. Konkursgäldenärens skuld kan nämligen enbart bli beaktad en gång. Detta förutsätter att huvudborgenärens fordran gjorts gällande och därmed kanske fått utdelning i konkursen. Har huvudfordringen däremot inte bevakats kan borgensmannens suspensivt villkorade fordran beaktas.

SPECIELLA SVÅRIGHETER UPPSTÅR då det har skett förändringar under konkursförloppet. En borgen kan ju bli infriad även under denna tidsperiod. Om borgensmannen under denna tid infriat gäldenärens skuld i sin helhet borde det inte leda till några komplikationer.

Det blir ju då fråga om ett renodlat borgenärsbyte, där borgensmannen intar samma ställning som ursprungsborgenären har haft. Därmed borde även borgensmannen få överta en av ursprungsborgenären gjord bevakning av fordringen, vilket också framgick av ett gammalt rättsfall, NJA 1915 sid 426. Viss underrättspraxis har emellertid på senare tid visat på annorlunda ståndpunkter. Om borgensmannen endast till viss del infriat den aktuella skulden uppkommer frågan om en uppdelning skall ske av gäldenärens skuld. I den juridiska doktrinen och av gamla rättsfall följer emellertid att då gäldenären är på obestånd bör borgenären ha företrädesrätt till utdelning framför en borgensman. Syftet med borgensåtaganden bör in dubio vara skäl nog för att borgenären skall ha företräde försåvitt man anser det vara fråga om en och samma skuld, och borgensmannen borde inte få någon utdelningsrätt till skada för huvudborgenären. Stöd för detta synsätt finns i två mycket gamla rättsfall, NJA 1876 sid 182 och NJA 1903 sid 240. Affärsbanker har ofta i avtal med borgensmän en avräkningsklausul i enlighet med det ovan sagda, men det vore nog ändå önskvärt med ett nytt prejudikat som fastslår i vad mån den för hundra år sedan gällande rättsregeln fortfarande gäller.

"Okklarheter kan uppstå då borgensmän endast delvis infriar en huvudförpliktelse. Har gäldenären då fortfarande endast en skuld eller blir skulden uppdelad mellan två eller flera borgenärer?"

Premiärkväll med boksignering

Professor Mikael Möller signerar sin nya bok "Insolvensrättsliga utlåtanden".

Det var fullsatt hos Ackordscentralen Stockholm när Stiftelsen Ackordscentralen och Wolters Kluwer i februari presenterade första titeln i den nya skriftserien inom obeståndsrätt.

Gästerna fick lyssna till ett införande av professor Mikael Möller som författat premiärboken "Insolvensrättsliga utlåtanden".

Boken innehåller 120 rättsutlåtanden, rättsutredningar och konsultpromemorior kopplade till konkreta fall och tvister som professor Möller under årens lopp har utrett och skrivit efter förfrågningar från praktiskt verksamma jurister.

Den gemensamma insolvensrättsliga skriftserien ges ut för att skapa ytterligare en plattform för utgivning av högkvalitativ litteratur inom kredit- och obeståndsrätt. De primära målgrupperna för böckerna är praktiker och studeranden.

PROFILEN – MALIN OLSSON

MALIN OLSSON

Jurist på Ackordscentralen Syd.

Bakgrund: Malin tog sin juristexamen vid Lunds universitet i januari 2014 och började som biträdande jurist på Ackordscentralen i augusti samma år.

Familj: Sambon Mårten.

Fritid: Vänner, renovering av mitt och min sambos hus utanför Hässleholm samt en hel del träning. I år åkte jag Tjejevasan för andra gången och jag tog mig igenom på ca 3,5 h.

Din roll på Ackordscentralen Syd?

Som biträdande jurist arbetar jag med rekonstruktioner, konkurser och en del likvidationer. Jag utgår huvudsakligen från kontoret i Kristianstad i kombination med någon dag i veckan på kontoret i Lund.

Har något förändrats sedan ni gick ihop till Syd?

Sedan sammanslagningen har vi fokuserat på att utveckla samarbeten mellan de olika kontoren. Vi har blivit en starkare aktör på marknaden och kan enklare avlasta vid behov och hjälpa varandra vid större ärenden.

Varför valde du obestånd?

Under grundterminerna på juristutbildningen tyckte jag att de flesta rättsområdena var väldigt intressanta. När jag läste en fördjupningskurs i sakrätt och obestånd kände jag direkt att det var det jag ville jobba med. Då tjänsten på Ackordscentralen i Kristianstad blev vakant sökte jag den omedelbart.

Vad är roligast?

Att jag lär mig något nytt varje dag är utvecklande och roligt. Arbetet innebär en intressant variation av teori och praktik inom många olika branscher.

Gjorde du mer än att plugga under studenttiden?

Ja, jag var aktiv i juridiska föreningen i Lund. Jag jobbade också extra som bank-säljare och administrativt stöd på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad mellan 2008 och 2013. Under tiden som jag skrev mitt examensarbete jobbade jag i ett projekt på Lunds universitet vars syfte var att upphandla ett nytt IT-system åt forskarna. Jag arbetade i projektet fram till sommaren 2014 då jag började här.

Har du tips till en juristikstuderande?

Mitt tips är att fokusera, vara ambitiös och försök få perspektiv på studierna genom praktisk erfarenhet. Därutöver tycker jag att man ska våga lyfta blicken och ha roligt.

Prenumerera!

ACKORDSCENTRALEN
NYHETER DIREKT I DIN MAIL
MAILA TILL
acnyheter@ackordscentralen.se

ACKORDSCENTRALEN

ACKORDSCENTRALEN STOCKHOLM AB

Strandvägen 35
114 56 Stockholm
08-670 44 00, fax: 08-670 44 99
info@ackordscentralen.se

ACKORDSCENTRALEN VÄST AB

Göteborg
Box 2525
Besöksadress: Västra Hamngatan 14
403 17 Göteborg
031-10 54 50, fax: 031-711 10 03
acbg@ackordscentralen.se

BORÅS

Yxhammarsgatan 27
503 31 Borås
033-22 28 50, fax: 033-22 28 55
acboras@ackordscentralen.se

ACKORDSCENTRALEN SYD AB

Malmö
Hjälmaregatan 3
211 18 Malmö
040-741 85, fax: 040-23 19 49
acmalmo@ackordscentralen.se

Lund

Trollebergsvägen 14
222 29 Lund
046-33 34 80, fax: 046- 33 34 81
aclund@ackordscentralen.se

Kristianstad

Östra Storgatan 44
291 31 Kristianstad
044-10 25 00
acksd@ackordscentralen.se

ACKORDSCENTRALEN NORRLAND AB

Besöksadress: Västra Esplanaden 2
Box 4066
904 03 Umeå
090-70 62 00, fax: 090-17 87 60
acnorrland@ackordscentralen.se